

Cumün da Valsot

Poz 86 • CH-7556 Ramosch
Tel. +41 (0)81 861 00 60 • Fax +41 (0)81 861 00 61 • info@valsot.ch • www.valsot.ch

Quist protocol es gnü publichà als 5 da december 2025. Eventualas protestas sun d'inoltrar in scrit a la suprananza cumünala. Schi nun aintran ingünas fin als 5 da schner 2026 vala il protocol sco approvà.

Protocol

Radunanza cumünala dals 21.11.2025

Presidi: Caviezel Peder
Preschaint: 42 votantas e votants
S-chüsà: Andri Cantieni, Jon Pitschen
Janett, Luigi Gmür e Flurin Nef
Scrutinaduras: Iris Nef e Nicola Mathieu
Protocol: Christian Poo

tractandas	tema	responsabel
------------	------	-------------

1	0110 Legislativa
Salüd e tscherna da scrutinadurs	
2	9630 Stabels da la facultà da finanzas
Proget abitar illa chasa da scoula da Ramosch
Infuormaziun davart il proget	
3	8715 Ütilisaziun da l'energia
Energia Engiadina; contribuziun al man public
Contribuziun al man public pel on 2026	
4	0110 Legislativa
Quota da la vendita da terrain ed objects ad esters	
5	9630 Stabels da la facultà da finanzas
Facultà finanziaria cumünala
Dret da servitut da la ditta Swisscom	
6	0110 Legislativa
Regiun Engiadina Bassa / Val Müstair
Schogliamaint da la cunvegna cul circol dal cudesch fundiari ed integraziun dal cudesch fundiari illa Regiun EBVM	
7	0110 Legislativa
Regiun Engiadina Bassa / Val Müstair
Cunvegnas da prestaziun	
8	0110 Legislativa
Varia (radunanza cumünala)	

0110 Legislativa

14 Salüd e tscherna da scrutinadurs

Il capo, Peder Caviezel driva la radunanza e dà il bivgnaint a las 42 preschaintas votantas e votants.

La radunanza es gnüda convocada tenor constituziun, a regard las tractandas nu vegnan fattas ingünas objecziuns.

Il protocol da l'ultima radunanza cumünala es stat publichà d'ürant 30 dis, remarchas nu sun entradas ingünas. In quel sen vala il protocol sco approvà.

Sco scrutinadurs vegnan elets Iris Nef e Nicola Mathieu.

9630 Stabels da la facultà da finanzas

15 Proget abitar illa chasa da scoula da Ramosch

Infuormaziun davart il proget

Il capo orientescha, cha a chaschun da sia sezzüda dals 8 october ha la suprastanza discutà davart il proget per la realisaziun da spazzi d'abitar per indigens ill'antieriura chasa da scoula Ramosch. Id es gnüda preschantada la varianta actuala, davo chi'd es gnü giavüschà davart dal cumün da far singuls adattamaints. Implü es eir stat avantman da l'architect ün preventiv da cuosts fich detaglià. Per pudair cuntinuar cul proget ha la suprastanza discus e decis davart tscherts puncts amo averts.

Eir es gnü decis dad orientar a la populaziun detagliadamaing davart il proget e l'intent là davo, quai a chaschun da la radunanza cumünala da quista saira.

Il manader tecnic preschainta il proget, vi dal qual sun gnüts fats pitschens adattamaints davo l'ultim'orientaziun a la populaziun. Causa cha la decisiun da la Regenza in connex culla revisiun totala da la planisaziun cumünala es amo adüna pendent, nun es eir per quist proget amo cuntschainta la soluziun definitiva a regard piazzas da parcar. Las set piazzas bsögnaivlas vegnan pel mumaint missas a disposiziun als fittadins sülla piazza davant l'edifizi e sülla piazza cumünala a Plazsura. Il proget prevezza ün s-chodamaint cun pompa da chalur cun fouras geotermicas, il qual es previs da trar a nüz eir per la part publica da l'edifizi (sala polivalenta, cuschina, palc eui.). Il s-chodamaint electric sto gnir rimpazzà. Eir es previs l'allontanamaint da l'edifizi dal tir vegl. In quist connex manzuna il capo, cha per spordscher eir in avegnir ün local per manar tras la lavur cun giuvenils dess gnir missa a disposiziun la stanza, illa quala gniva instrui plü bod lavurs manualas. Pro bsögn eir la gronda chadafö ed il palc i'l plan suot. La respunsabla es gnüda orientada ouravant lasupra. Las duos piazzas da giovar illa part ost e vest da l'edifizi restan inavant publicas.

Tenor preventiv da cuosts s'amuntan quels a frs. 4'734'000.00, pro entradas da frs. 234'000.00, quai chi lascha resutar cuosts d'investiziun da raduond frs. 4'500'000.00. Il preventiv cuntegna amo reservas.

La suprastanza es da l'avis, da pussibiltar ad interessents eir dad acquistar 2-3 da las set abitaziuns.

Discussiun

Jachen Andrighetti

El fa la dumonda, scha a chaschun da la radunanza da preventiv vegn vuschà giò separadamaing davart il credit per quist proget.

Il capo conferma cha quai es il cas.

Chasper Cadonau

Chasper Cadonau fa la dumonda, quant precis cha'l preventiv es. Tenor el sun ils cuosts da frs. 4'500'000.00 per realisar 7 unitats in ün edifizi existent cun buna sostanza da fabrica massa ots. Implü less el savair il motiv, perche chi's instà sülla quantità d'abitaziuns e perche cha la populaziun nun es gnüda dumandada davart ils bsögns e giavüschs, quai chi pertocca la grondezza da las abitaziuns.

El appelescha a la suprastanza, da far ün'analisi sur tuot ils edifizis cumünals, in möd chi po gnir definida üna strategia futura pel cumün. Pür cur cha tala es avantman e definida dess gnir decis davart progets plü gronds. Quai dess valair eir pel proget da l'antieriura chasa da scoula Ramosch. Implü rend'el attent, cha similis progets vegnan sustgnüts dal stadi e chi dessan gnir fats sclerimaints in chosa.

Il capo ed il manader tecnic dan audienza. Il preventiv es gnü calculà cun avuonda reservas, i's spera cha'l proget po forsa gnir realisà cun alchet damain cuosts. La quantità e la grondezza da las abitaziuns sun gnüdas definidas resguardond las surfatschas e la structura da l'edifizi dattas. Las pussibiltats sun restrettas,

la supranza es però da l'avis, cha'l proget preschantà accumulscha ils giavüschs e bsögn e cha l'interess per tour a fit las singulas abitaziuns stess uschè esser avantman.

Il capo manzuna, cha quai saja üna da las proschas lezchas da la supranza, dad analisar e far ponderaziuns a regard la strategia da tuot ils edifizis cumünalas.

Cla Nogler

Sco president da la Società Butia Ramosch fa el la dumonda, schi's dà la pussibilità per la butia da far adöver eir davo la realisaziun dal proget dad üna località sco magazin. Impustüt d'ürant chi nu vegn furni il pan dal furner bsögna da surfatscha implü.

Tenor il capo es gnü discutà davart quella problematica. Il cumün po metter in vista üna località illa part publica da l'edifizii.

Thomas Kohl

In connex cul allontanamaint previs da l'edifizii dal tir vegl mett'el in dumonda, schi nu vegnan chaschunats problems causa emissiuns da canera, quai scha la lavur culs giuvenils vegn fatta illa part publica da l'edifizii.

Il capo nu prevezza cha quella soluziun chaschuna problems. Implü manzun'el, chi stan a disposiziun illas ulteriuras fracziuns diversas otras localitads cumünalas, da las qualas das-cha gnir fat adöver.

Karl Nef

El fa la dumonda, schi sun gnüdas fattas ponderaziuns a regard il salvamaint da persunas in cas da fö. Tenor sias cugnuschentschas es ün salvamaint da persunas cun s-chalas ed indrizs da salvamaint i'l plan tet da l'edifizii fich difficil.

Quista problematica dess, tenor il capo gnir resguardada cul proget, in möd chi vegnan accumuladas las prescripziuns e garantida la sgürezza.

Ueli Nef

El sustegna l'idea e l'intent da realisar spazzi d'abitar per indigens e racumonda eir a la radunanza da far quai.

Georg Caviezel

Georg Caviezel fa la dumonda, in che möd chi'd es previs da scriver oura las abitaziuns per fittar e schi'd es avantman ün concept per la vendita. El intuna, ch'el es cunter la vendita da talas e less savair eir l'opiniun da la radunanza davart l'intent da vender sigulas abitaziuns.

Il capo manzuna, cha pro ün'approvaziun dal credit pel proget dess gnir orientà plü svelt sco pussibel davart la vendita e la fittanza da las abitaziuns. Per savair l'opiniun da las votantas e votants davart la vendita da las abitaziuns propon'el da manar tras üna votaziun consultativa.

La radunanza sustegna la proposta da la supranza cun 18 vuschs, 7 votantas e votants sun cunter üna vendita.

Il suprant e responsabel pel dicasteri fabrica e planisaziun, Armon Mayer preschainta a man dad üna tabella ils fits gnüts calculats per las singulas abitaziuns. Quels ston cuvernar tuot ils cuosts ordinaris. El manzuna eir, cha'ls cuosts supplementars sun fich bass, quai chi'd es natüralmaing attractiv per fittar las abitaziuns. La supranza es da l'avis, cha'ls predschs calculats per fittar las abitaziuns sun moderats ed i'ls roms chi's spettaiva. Eir vegn orientà davart il predsch da cumprita.

Discussiun

Chasper Cadonau

El fa la dumonda, scha la valur dal stabilimaint es gnüda resguardada o na. Per el sun tant ils predschs da fittanza sco eir quels per ün acquist da las abitaziuns mass'ots.

Armon Mayer manzuna, cha pels fits da las abitaziuns nun es gnüda resguardada la valur, ils predschs da cumprita sun gnüts calculats resguardond üna valur (guadogn) da frs. 500'000.00.

Il bôt es, culla resalva cha'l suveran approvescha il credit d'investiziun, da pudair realisar il proget sur duos ons (2026 / 2027). Las lavurs dessan gnir scrittas oura e surdattas il principi dal 2026, fin l'utuon 2027 stessan las lavurs esser finidas giò e las abitaziuns pudair gnir fittadas o per part eir vendüdas.

8715 Ütilisaziun da l'energia

16 Energia Engiadina; contribuziun al man public

Contribuziun al man public pel on 2026

Il capo spiega cha davart da la EE Energia Engiadina saja il cumün gnü giavüschà d'indichar la contribuziun pel man public pel on 2026.

Actualmaing importa la contribuziun dal cumün da Valsot 0.5 rp/ukw. Las entradas chi fluischan culla contribuziun al man public das-cha gnir fat adöver be per finanzchar progets chi pertoccan il provedimaint electric. La suprastanza es da l'avis, ch'ün augmoint po gnir trat in consideraziun pür al mumaint chi sun previs tals progets, quai chi nun es actualmaing il cas. Ella propuona a la radunanza da restar pro 0.5 rp./ukw.

Discussiun

Ingüna

Decisiun

La radunanza va d'accord culla proposta e tilla approvescha.

0110 Legislativa

17 Quota da la vendita da terrain ed objects ad esters

Il capo orientescha, cha davart da l'inspectorat d'uffizi fundiari e register da commerzi saja gnüda inoltrada la dumonda pella quota, quai chi riguarda la vendita dad edifizis e terrain ad esters pel on 2026.

La radunanza cumünala ha da decider minch'on il seguaint in connex culla vendita d'immobiglias a persunas cun naziunalità estra:

- fixar la quota per la vendita our da surfabricaziuns cumpletas
- decider scha vendaders svizzers possan vender abitaziuns singulas ad esters
- decider scha vendaders esters possan vender abitaziuns singulas ad esters (uschedittas abitaziuns da segunda man)

In connex culla mancanza da spazi d'abitar per indigens e causa cha dūrant ils ultims ons sun gnüts vendüts singuls edifizis a persunas cun naziunalità estra es la suprastanza da l'avis, cha per evitar in avegnir chi vegnan vendüdas impustüt chasa veglias ad esters, saja actualmaing il refüsar dumondas per quella vendita l'unic mez per far adöver.

Fin uossa es statta la quota pro 100%. La suprastanza propuona a la radunanza cumünala da na pussibiltar pel on 2026 las vendas surmanzunadas a persunas cun naziunalità estra. La quota füss dimena 0%.

Discussiun

Ingüna

Decisiun

La radunanza sustegna la proposta da la suprastanza e decida cun vusch unanima da na pussibiltar pel on 2026 la vendita dad edifizis e terrain ad esters. La quota vegn in quist cas fixada cun 0%.

9630 Stabels da la facultà da finanzas

18 Facultà finanziaria cumünala

Dret da servitut da la ditta Swisscom

Il capo orientescha davart la dumonda da la ditta Swisscom per ün contrat cun dret da servitut per ün edifiziu cun antenna da communicaziun movibla. L'edifiziu cull'antenna as rechatta dasper la via chantunala chi maina in Samignun i'ls contuorns dal S-chalun.

L'oget as rechatta sülla parcella cumünala no. 6001. Il contrat cun dret da servitut es gnü inscrit i'l cudesch fundiari ils 2 da favrer 1996 e scrouda la fin dal 2026. La ditta fa la dumonda al cumün, da s-chaffir ün nouv contrat per quel dret, quai a partir dals 1. da schner 2026 per ulteriurs 15 ons fin e cun l'on 2040. Culla dumonda es eir gnü dat cuntschaint l'adattamaint dal fit annual. Actualmaing importa quel frs. 4'650.00. Nouv gnissa'l dozzà sün frs. 7'500.00 pels ons 2026 - 2030, frs. 8'000.00 pels ons 2031 - 2035 e frs. 8'500.00 fin dal 2040.

Ils cuosts per concepir il nouv contrat e per l'inscripziun i'l cudesch fundiari van plainamaing a charg da la petenta.

A regard il fit annual sun gnüts fats sclerimaints, quant cha tal importa in oters cumüns. Il fit propuonü da la ditta correspuondan a quellas cuvegna.

La suprastanza suottametta a la radunanza la proposta dad approvar il contrat cun dret da servitut sco manzunà survart.

Discussiun

Il capo driva la discussiun e pussibilescha als preschaints da far dumondas. Cun quai cha quai nun es il cas, segua la votaziun.

Decisiun

La radunanza approvescha cun vusch unanima il cuntgnü dal contrat preschantà. Uschè cha la suprastanza es autorisada e legitimada da suottascriver il contrat da servitut sco preschantà.

0110 Legislativa

19 Regiun Engiadina Bassa / Val Müstair

Schogliamaint da la cuvegna cul circol dal cudesch fundiari ed integraziun dal cudesch fundiari illa Regiun EBVM

Il capo orientescha, chi'd es previs da schoglier sülla fin dal 2025 la cuvegna tanter il cumün e'l circol dal cudesch fundiari, quai chi pertocca il manar la contabilità. Quell'incumbenza vegn integrada e surdatta nouv a la Regiun EBVM. Fin uossa es gnüda manada la contabilità da l'uffizi dal cudesch fundiari, la revisiun es gnüda fatta da collavuraturas o collavuratur da las administraziuns cumünalas dals singuls cumüns. Quist müdamaint sto gnir approvà da la radunanza cumünala.

La suprastanza propuona a la radunanza da surdar l'incumbenza surmanzunada a partir dals 1. schner 2026 a la Regiun EBVM, in möd cha la cuvegna tanter il cumün e'l circol dal cudesch fundiari das-cha gnir scholta sülla fin dal 2025.

Discussiun

Dumenic Luzzi

Dumenic Luzzi fa la dumonda, scha culla surdatta da quist'incumbenza vegn augmantà il pensum da lavur da la collavuratura da la Regiun resp. diminui tal pro l'uffizi dal cudesch fundiari.

Il capo manzuna, cha tenor indicaziuns dal manader da gestiun da la Regiun es amo avantman capacità per evader quella lavur, i nu vegn dozzà il pensum. Üna reducziun dal pensum pro l'uffizi dal cudesch fundiari nun es eir na prevista.

Decisiun

La radunanza approvescha cun vusch unanima la cuvegna surmanzunada. Uschè cha la suprastanza es autorisada e legitimada da suottascriver quella e da schoglier la cuvegna tanter il cumün e'l circol dal cudesch fundiari.

0110 Legislativa

20 Regiun Engiadina Bassa / Val Müstair

Curvegnyas da prestaziun

Il capo orientescha, cha plüssas curvegnyas da prestaziun tanter il cumün da Valsot e la Regiun EBVM scroudan sülla fin dal 2025. I's tratta da las seguintas prestaziuns:

- surdatta d'incumbenzas cumünalas tenor artichel 6 lit. 2 dals statüts da la Regiun EBVM
- il management regiunal
- la gestiun d'üna scuola da chant e da musica
- la gestiun dal post regiunal d'integraziun

Las curvegnyas sun stattas publicadas sülla pagina d'internet per tour invista. Il capo fa la dumonda, schi vegn giavüschà da repassar talas. Quai nun es il cas. Ils cuosts annuals per las prestaziuns s'han per part diminuìs, resguardond il preventiv annual 2026.

La suprastanza suottametta a la radunanza la proposta dad approvar las curvegnyas. Las curvegnyas aintran in vigur als 1. schner 2026 culla dürada da tschinch ons.

Discussiun

Ingüna

Decisiun

La radunanza approvescha cun vusch unanima las quatter curvegnyas surmanzunadas. Uschè cha la suprastanza es autorisada e legitimada da suottascriber quellas.

0110 Legislativa

21 Varia (radunanza cumünala)

S-charps da lufs in Engiadina Bassa – charta al departamaint federal per eleminar il tröp

Il capo orientescha davart la problematica culs lufs in nossa regiun. La mità october sün gnüts s-charpats sül territori da Valsot 13 beschs dal luf, almain tants mancan amo. Causa gronds s-charps dal luf han d'ürant la stà passada stuvü gnir s-chargiadas diversas alps in Engiadina Bassa plü bod sco previs. Adonta da masüras da sgürezza nun esa stat pussibel dad evitar las attachas, ils dons sun remarchabels e na plü supportabels. Our dals motivs surmanzunats han ils presidents da l'Engiadina Bassa, Val Müstair e Samignun decis dad orientar a la l'uffizi federal per l'ambiant e la natüra BAFU davart quist fat, culla pretaisa da conceder il permiss per eliminar il tröp da lufs 'Sinestra' cumplettaing. Implü dess gnir diminui il tröp 'Clemgia'. Be in quel möd esa pussibel da garantir eir in avegnir la cultivaziun da las alps. L'uffizi federal ha tut posiziun in chosa e dat l'acconsentimaint per eliminar il tröp da lufs 'Sinestra' e da diminuir il tröp 'Clemgia'. La disposiziun ufficala es gnüda da la Regenza Grischuna, a partir dals 1. october 2025 fin e cun ils 31 da schner 2026 das-chan ils lufs gnir schluppetats.

Preavis radunanza da preventiv

La data per la radunanza da preventiv 2026 es gnüda fixada sün mardi, ils 16 da december 2025. La radunanza ha lö illa sala polivalenta a Tschlin. La bannida cullas tractandas segua a temp ütil.

7556 Ramosch, 04.12.2025

Il capo:

[Signature]

Il manader administraziun:

[Signature]